

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dyrenes Beskyttelse
Alhambravej 15
1826 Frederiksberg C

Dato: 25. marts 2009
Kontor: Dyrevelfærdskontoret
Sagsbeh: Eddie Omar Rosen-
berg Khawaja
Sagsnr.: 2009-5420-0029
Dok.: ERK40570
+ bilag

Henvendelse om halekupering af svin

Dyrenes Beskyttelse har ved brev af 9. marts 2009 rettet henvendelse til Justitsministeriet med en række spørgsmål om halekupering af svin i Danmark.

Til orientering vedlægges kopi af Justitsministeriets besvarelse af 4. marts 2009 af spørgsmål nr. 386 (Alm. del), som Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har stillet den 28. januar 2009, hvor udvalget anmoder om justitsministerens bemærkninger til et forsøg med halekupering af svin ved Aarhus Universitet.

Til orientering vedlægges endvidere en kopi af Justitsministeriets besvarelse af 23. marts 2009 af spørgsmål nr. 113 (Alm. del), som Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har stillet den 9. december 2008, hvor udvalget anmoder justitsministeren om at kommentere en henvendelse fra Anima, der tillige vedrører halekupering af svin i Danmark.

Justitsministeriet kan henholde sig til vedlagte besvarelser.

Med venlig hilsen

Cristina A. Gulisano

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

JUSTITS MINISTERIET
Civil- og Politiafdelingen

Dato: 25. februar 2009
Kontor: Dyrevelfærdskontoret
Sagsnr.: 2009-150-1017
Dok.: MJO41287

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 386 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. januar 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Marlene Harpsøe (DF).

Brian Mikkelsen

/
Cristina A. Gulisano

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 386 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Finder ministeren det rimeligt og dyreetisk forsvarligt, at man på Århus Universitet foretager forsøg med halekupering af grise med henblik på at påvise dyrets smerte ved dette indgreb, og vil ministeren gribe ind for at få stoppet forsøget?”

Svar:

Det følger af § 1, stk. 1, i lov om dyreforsøg, at anvendelse af hvirveldyr til forsøg, der må formodes at være forbundet med smerte, lidelse, angst eller varigt mén for dyrene (dyreforsøg), kun må ske med tilladelse fra Dyreforsøgstilsynet. Tilsynets afgørelser kan efter lovens § 13 ikke indbringes for anden administrativ myndighed (herunder Justitsministeriet).

På den anførte baggrund har Justitsministeriet til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Dyreforsøgstilsynet, der i relation til den konkrete sag har oplyst følgende:

”Rådet for Dyreforsøg traf på rådsmødet den 13. maj 2005 afgørelse om at meddele tilladelse til i overensstemmelse med en nærmere specificeret ansøgning at udføre forsøg med halekupering af grise. Tilladelsen blev oprindeligt meddelt for et tidsrum af 3 år, men er ved brev af 11. april 2008 efter ansøgning forlænget i 2 år yderligere.

I ansøgningen om tilladelse til at udføre dyreforsøg var det anført, at formålet med dyreforsøget ville være at klarlægge, om forskellige grader af halekupering ville påvirke forekomsten af halebid, aggression, grisenes kommunikation og tilvækst under produktionsforhold. Af ansøgningen og det medsendte baggrundsmateriale fremgik det, at halekupering mentes at nedsætte risikoen for halebid, men at der ikke var entydig dokumentation for, at halekupering rent faktisk reducerer forekomsten af halebid i en besætning, og at der var undersøgelser, der havde vist, at halekupering faktisk kunne have en negativ effekt på andelen af halebidte grise i en besætning.

Det fremgik endvidere af ansøgningen og det medsendte materiale, at et antal grise ville blive inddelt i fire behandlingsgrupper, hvoraf en gruppe ikke ville blive udsat for halekupering, en gruppe ville få kuperet en fjerdedel af halen, en gruppe ville få kuperet halvdelen af halen, og den sidste gruppe ville få kuperet tre fjerdedele af halen.

Formålet med forsøget var ikke – som anført i spørgsmål 386 – at påvise, at halekupering påfører grisen smerte, men at undersøge, om halekupering i det hele taget begrænser forekomsten af halebid

i en besætning, og om graden af halekupering (en fjerdedel, halvdelen eller tre fjerdedele af halen) er af betydning for forekomsten af halebid.

Det kan oplyses, at halekupering af svin i henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr som udgangspunkt er forbudt. Pattegrise kan dog efter bekendtgørelsen halekuperes inden for dyrets 2.-4. levedøgn, hvis der er dokumentation for, at der på bedriften er sket skader på haler som følge af, at kupering ikke er foretaget. Halen skal kuperes mindst muligt, og der må højst kuperes indtil halvdelen af den.

Der er relativt ofte problemer med forekomst af halebid i svinebesætninger, og halebid påfører grisene smerte og ubehag. Der foregår derfor i praksis halekupering i danske svinebesætninger i et ikke ringe omfang.

Rådet for Dyreforsøg fandt på baggrund af den relativt udbredte anvendelse af halekupering sammenholdt med den manglende eksakte viden om effekten af halekupering og om betydningen af omfanget af halekuperingen, at betingelserne for at opnå tilladelse til det ansøgte dyreforsøg var opfyldt. Rådet bemærker i den forbindelse, at resultaterne fra de nævnte dyreforsøg vil kunne danne baggrund for en vurdering af, om halekupering af grise fortsat vil skulle kunne gennemføres i besætninger med stor forekomst af halebid, og – i givet fald – om kupering af halvdelen af halen er det rigtige indgreb.”

Spørgsmål nr. 113 fra Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 5. december 2008 fra Anima vedrørende halekupering af grise, jf. FLF alm. del – bilag 92.”

Svar:

1. I henvendelsen fra Anima til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri giver foreningen udtryk for en bekymring over, at 99,2 procent af alle pattegrise ifølge en rapport fra Den Europæiske Fødevarer- og Fiskekontrollationsmyndighed bliver halekuperet. Anima foreslår på den baggrund, at der bl.a. stilles krav om, at besætningsejeren skal kunne dokumentere, at der er forsøgt andre løsninger end halekupering for at afhjælpe halebidning blandt svinene, ligesom der efter foreningens opfattelse skal søges om tilladelse til at halekupere svin i de enkelte besætninger.

2. Justitsministeriet kan oplyse, at reglerne om halekupering af svin findes i bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr med senere ændringer. Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der bl.a. gennemfører dele af Rådets direktiv 91/630/EØF om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin.

Efter bekendtgørelsens § 4, stk. 1, må svin ikke halekuperes rutinemæssigt. Pattegrise kan halekuperes inden for dyrets 2.-4. levedøgn, hvis der er dokumentation for, at der på bedriften er sket skader på haler som følge af, at kupering ikke er foretaget. Halen skal kuperes mindst muligt, og der må højst kuperes op til halvdelen af den, jf. § 4, stk. 2. Endvidere skal der, inden halekupering foretages, være forsøgt foranstaltninger for at forhindre halebidning under hensyntagen til miljøet og belægningsgraden, og utilstrækkelige staldforhold eller driftsledelsessystemer skal endvidere ændres, jf. § 4, stk. 4.

3. Justitsministeriet har for så vidt angår de kontrolmæssige erfaringer med forbudet mod rutinemæssig halekupering af svin indhentet en udtalelse hos Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, der har oplyst følgende:

”Halekupering, dvs. afklipping af højst halvdelen af pattegrisens hale, udføres for at undgå, at grisene senere i produktionen bider hinandens haler til blods. Halebidning er smerte-

fuldt for grisene og medfører desuden ofte infektioner, som kan spredes til andre dele af kroppen. Ved at halekupere pattegrise minimeres risikoen for senere udvikling af halebid hos slagtesvin.

Halekupering må kun anvendes, hvis andre forebyggende foranstaltninger ikke har kunnet forhindre halebidning i besætningen, og selve indgrebet skal foretages inden for de første 2 – 4 dage af grisens levetid. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at hovedparten af de danske pattegrise halekuperes indenfor de første levedøgn.

Halebidning opstår typisk, når grisene når slagtesvinealderen, mens selve halekuperingen foregår i sobesætningen, umiddelbart efter pattegrisene er født. Produktionen af pattegrise og produktionen af slagtesvin er ofte to adskilte produktioner, og over halvdelen af de smågrise, der produceres i Danmark, sælges til slagtesvineproduktion i andre besætninger, heraf mange i udlandet. Der er derfor i mange tilfælde problemer med at fremskaffe den ønskede dokumentation for de forebyggende tiltag, som jo må foretages i aftagerbesætningen.

Fødevarestyrelsen kontrollerer i forbindelse med velfærds-kontrollen i svinebesætninger, at § 4 i bekendtgørelse nr. 324 om halekupering og kastration overholdes. Det vil sige, at det kontrolleres, at grisene ikke halekuperes rutinemæssigt. Dokumentation af behov for halekupering eller forsøg på foranstaltninger for at forhindre halebidning er en mundtlig erklæring fra besætningsejeren, som skal bekræfte, at der fortsat er problemer med halebid, uanset at der er iværksat forebyggende foranstaltninger for at løse problemet.

Fødevarestyrelsen er imidlertid opmærksom på behovet for at skærpe kravene til, hvilken dokumentation der skal ligge til grund for at anvende halekupering, og har derfor holdt et møde med Dansk Svineproduktion om problematikken. Her var der enighed om, at halebidning er et problem som myndigheder og erhverv skal samarbejde om at løse, og det blev aftalt, at dokumentation for årsagen til halekupering samt for etablering af forebyggende foranstaltninger skal være en del af det kommende egenkontrolprogram for dyrevelfærd.

Fødevarestyrelsen er af den opfattelse, at halekupering er en praksis i svineproduktionen, der ikke umiddelbart kan stoppes ved hjælp af kontrol og sanktioner. For at reducere behovet for halekupering skal det bagvedliggende problem med halebidning løses, og det kan kun ske via et samarbejde med branchen og gennem yderligere forskning og udvikling på området.

Halebidning og halekupering bliver desuden behandlet i Justitsministeriets "Arbejdsgruppe for hold af svin", hvor branchen også deltager."

4. Justitsministeriet kan i forlængelse heraf oplyse, at den af ministeriet i januar 2007 nedsatte arbejdsgruppe om hold af svin har fået til opgave at foretage en undersøgelse og en vurdering af forholdene for svin i produktionen og komme med eventuelle forslag til ændringer af lovgivningen med henblik på at forbedre de dyrevelfærdsmæssige forhold for svin. Arbejdsgruppen skal i forbindelse med sit arbejde bl.a. undersøge spørgsmålet om halekupering af svin nærmere. Arbejdsgruppen forventer på nuværende tidspunkt at afgive en samlet rapport inden udgangen af 2009.

5. Justitsministeriet kan endelig oplyse, at ministeriet har modtaget en henvendelse fra Kommissionen i samme sag, hvor Danmark anmodes om at kommentere en klage fra Anima om halekupering af svin i Danmark.